

Apothegmata

1983-1990

Otec Jeroným
a několik dalších
Apothegmata
1983–1990

Otec Jeroným
a několik dalších
Apofthegmata
1983–1990

Tato apofthegmata jako
novic vyslechl a třicet let
poté komentoval
Dom Samuel Laurus,
opat novodvorský

Otec Jeroným
a několik dalších
Apothegmata
1983–1990

K 7. říjnu 2015 vydalo Opatství Nový Dvůr,
Dobrá Voda 20, 364 01 Toužim,
ve spolupráci s nakladatelstvím Triáda,
Ostrovní 17/132, 110 00 Praha 1
(v Triádě vychází jako 159. svazek edice Delfín)
Z francouzského rukopisu
přeložila Eva Svobodová
Redaktor Pavel Kolmačka
Redakční spolupráce Věra Vejrychová
Typo a sazba Michal Rydval
Tisk Indigoprint, s. r. o., Praha
Náklad 1000 výtisků
ISBN 978-80-7474-155-5
ISBN (pdf) 978-80-7474-197-5
ISBN (epub) 978-80-7474-198-2
ISBN (mobi) 978-80-7474-199-9

www.novydvor.cz
www.i-triada.net

Obsah

- 7 Předmluva
- 17 Otec Jeroným
- 65 Několik nedatovaných vzpomínek
- 71 Na ohnivém voze: bratr Theofan
- 85 Otec učitel, spolu s několika
poznámkami otce opata
- 115 Každý člověk je jen slabým
odrazem Božím

Vždyť nezvěstujeme **SAMI SEBE**, nýbrž **Krista Ježíše** jako Pána, a sebe jen jako **vaše** služebníky pro Ježíše. Neboť Bůh, který řekl „Ze tmy ať zazáří světlo“, **osvítí naše srdce**, aby nám dal poznat světlo své slávy **ve tváři Kristově**. Tento poklad máme však v hliněných nádobách, aby bylo patrné, že tato nesmírná moc je **Boží a není z nás**.

Druhý list Korintským 4,5–7

V případě, že úryvek z Písma udeří svou silou, otec Jeroným doporučoval napsat ho takovým způsobem, aby byla tato jeho síla vidět na první pohled.

Předmluva

Sám Pán tě naučí cestě, to on hovoří ke tvému srdci.

Dokud nebudeš učedníkem deset let, zakaž si mluvit, leda by ses ptal.

Dokud nebudeš učedníkem dvacet let, nenamlouvej si, že dokážeš víc než jen opakovat to, co jsi slyšel.

Dokud nebudeš učedníkem třicet let, neodvažuj se předávat vlastní zkušenost, leda by byla v souladu s tím, co říkají tví učitelé.

Teprve až budeš učedníkem čtyřicet let, dokážeš jeho Hlas rozlišit od svého.

Mám rád výročí. Mnohem raději než *svá* ryze osobní výročí však mám ta, jež představují mezníky v historii mého setkávání s Pánem.

V roce 2015 uplynulo třicet tři let od okamžiku, kdy jsem poznal otce novicmistra ze Sept-Fons, bez něhož bych nebyl ani mnichem, ani knězem, ani zakladatelem kláštera Nový Dvůr. Před dvaceti pěti lety, 7. října 1990, v den památky Panny Marie Růžencové, mě otec opat ze Sept-Fons nechal vysvětit na kněze. První polovinu těchto let jsem prožil v Sept-Fons, druhou polovinu v Novém Dvoře.

Když se za prvními roky svého mnišského života ohlížím dnes, vidím je jako plné harmonie a jasu. Přesto si vzpomínám, že jako novic jsem i několikrát týdně hořce plakal, a když jsem složil věčné sliby, zatínal jsem zuby tak silně, až jsem do tváří dostával křeč. Musel jsem jít za otcem opatem s prosbou, zda neexistuje nějaký lék, který by mě uvolnil. Chápavě se tomu zasmál. Jistě to tedy nebyla jednoduchá léta. Čas však naše vnímání minulosti mění.

Apofthegmata sesbíraná do této knihy utvářela mnicha, jímž jsem teď. Od okamžiku, kdy jsem přijal hábit, jsem je den za dnem zapisoval do malého modrého sešitku, který jsem posléze založil na dno zásuvky. Když jsem jej nedávno našel, znovu jsem si je u příležitosti třicátého výročí smrti otce Jeronýma přečetl. Doplňuji je rady otce novicmistra z období mezi smrtí otce Jeronýma a mým svěcením a výroky otce opata, jenž má schopnost vyjádřit podstatné několika slovy. Rozhodl jsem se přepsat je bez úprav, jen s drobnými syntaktickými a pravopisnými změnami. Pokud jsem něco vynechal, pak proto, že to nebylo důležité.

Z mnoha událostí, které mne potkaly, byly pro můj život určující především dvě. Předně to byl vstup do mnišské komunity, v níž se zachovávala tradice a předávalo jasné, pevné učení plné života. Ta druhá nastala, když jsem odcházel z Francie.

Odchod z Francie, kdysi prvorozené dcery církve, země, která dala 20. století osobnosti veliké povahy a talentu, jako byli Paul Claudel, Georges Bernanos, François Mauriac, Albert Camus a mnoho dalších, z Francie, jež dnes sama sebe považuje za pupek světa a v níž už nic nefunguje, protože si všichni na všechno stěžují, mi umožnil pohlížet na svou rodnou zem s něhou jako na pramáti, jíž člověk hodně dluží a která zakouší nelehké stárnutí. Pobývání u mnichů v srdci Asie a to, že jsem byl očitým svědkem jejich každodenních

těžkostí, sdílel s nimi jejich obavy a viděl jejich chudobu a jejich věrnost, navzdory všemu rozšířilo můj obzor. Především mě však poznamenalo vybudování kláštera z trosek a život v zemi, kterou jsem v době dospívání stěží dokázal najít na mapě a o níž jsem věděl pouze to, že leží ve východní Evropě, mezi bratry, jejichž prastrýcové a dědové zažili slasti komunistických vězení...

Když jsem ve 27 letech vstoupil do Sept-Fons, nebyl jsem žádný svatoušek. A v jádru jsem se nezměnil. Zda mě mnišský život proměnil, se dozvím teprve v soudný den. Že však proměnil moje skutky, zakouším denně. Jasně o tom vypovídají poznámky, které jsem si v době svého noviciátu zapisoval do tohoto sešitu. Ještě víc než o samotném otci Jeronýmovi totiž vypovídají o mně. Jeho ukazují jako rozumného člověka, věrného pravým a hluboce promyšleným principům, se smyslem pro humor, širokým rozhledem a špetkou náklonnosti starce k mladému učedníkovi. Co říkají o mně, se sami dočtete... Je z nich ovšem cítit i moje ostýchavá úcta vůči člověku, který již dospěl ke skutečnému mnišství.

Stal jsem se knězem. Večer po svém svěcení jsem viděl, že jsem se nijak nezměnil: měl jsem stejné touhy a tížila mne stejná břemena. A přece, na pozadí činností tvořících samotné srdce mnišského života (Božské officium, *lectio divina*, osobní modlitba a modlitba invokací) se postupně stalo

základním úkonem mého dne každodenní slavení mše svaté; všechno ostatní se vzdalovalo a ztrácelo na důležitosti. To, co naplňuje mé dny, se buď otáčí kolem tohoto středobodu jako družice chránící to nejdůležitější, nebo k němu směřuje, aby se mohl plně rozvinout.

Z prvních dvanácti let kněžství mi zůstávají tíživé vzpomínky. Jako mladý kněz a brzy též převor jsem se záhy dostal do stále se opakujících střetů s otcem novicmistrem. Dennodenně mi před očima vystávaly vady mého charakteru, jež mne pokořovaly: jednal jsem příliš rychle, nenaslouchal jsem, zbytečně mnoho jsem mluvil, opomíjel jsem zásadní úkoly, dopouštěl jsem se přehmatů, postrádal jsem takt, s bratry jsem jednal zbrkle. A to zmiňuji pouze ty nejzjevnější věci. To, co mě tížilo nejvíc, však zůstávalo skryté hluboko uvnitř. Říkal jsem si: „Měl bys jít ke kartuziánům!“ a počítal jsem roky zbývající do mých čtyřicátých narozenin, jež mne mého pokušení měly zbavit. Slyšel jsem totiž, že otcové kartuziáni starší uchazeče nepřijímají.

Právě kněžská služba vykonávaná u bratří v klášteře mě naučila pokoře. Hodnotu této školy jsem si dobře uvědomoval. Mnišský život pro mě byl a stále silněji je základem, o nějž se opírám. Mnich jako by tančil. Je to sice tanec nemotorný a upachtěný, ale stále je to tanec. Zato kněz bojuje. Mnich pluje v mírných vodách; kněz však hledá cestu mezi úte-

sy a zakouší prudké vichřice. Můj život mnicha tak hojil rány, jež mi přinášela kněžská služba.

Milost působí tam, kde není ochranný krunýř. Bídu, jež se v mé službě vyjevovala, jsem jako kněz vkládal do eucharistické oběti, kterou jsem každé ráno sloužil, ať už společně s ostatními, anebo v nočním tichu „opatské kaple“. V ní kdysi sloužíval Dom Chautard a po něm otec Jeroným. V ní po matutinu sloužil otec novicmistr a já jsem mu dlouhá léta přisluhoval. Jedno vdechuje život druhému. Otec Jeroným se modlival slovy: „Přicházím k tobě, abych navzdory svým hříchům znovu získal Boha. Přicházím, abych navzdory svým nesčetným hříchům skrze tebe získal pro Boha ostatní lidi.“

A konečně blahoslavená Panna Maria... Když jsem vstupoval do kláštera, neměl jsem skutečnou mariánskou úctu. Soustavně, téměř mechanicky jsem se modlil k Panně Marii. *Zdravas Maria... nyní...* A postupně jsem začal chápat. Panna Maria není svíce, nýbrž svícen. Světlo, které nese, nepatří jí, ale jejímu Synu. Naše ubohá lidská srdce, která jsou až příliš lidská, otec Jeroným učil vkládat „do dlaní její mocné ruky“ a společně s nimi, dodal bych o mnoho let později, také srdce všech nešťastných.¹

1 „*Panno Maria, Notre-Dame de Bourguillon z Fribourgu, Panno Maria, Notre-Dame des Marches, na úpatí Brockého štítu v Gruyère, Panno Maria, Notre-Dame du Portail v Romontu,*

„Není nic skrytého, aby to jednou nebylo zjeveno, a nic není utajeno, leč aby vyšlo najevo“ (Mk 4,22; srov. Lk 12,2–3). Nejde o to probírat se životy druhých lidí a obnažovat je na kost. Vždyť i sám Bůh oděl Adama a Evu po jejich pádu. Stejně tak nejde ani o to odhalovat, co má být vyřčeno jen před Bohem, to znamená v přítomnosti kněze. Mým cílem je uctít a uvést do praxe zásadu, kterou otec Jeroným předložil otci Mikulášovi v okamžiku, kdy se stal novicmistrem: „Učte bratry modlitbě, sám dělejte to, co od nich žádáte, a ukazujte se před nimi takový, jaký jste. Nebojte se přiznat své nedostatky.“² Myslím, že mladým bratrům z Nového Dvora bude ku prospěchu, když se dozví, jak jsem z novice, jímž jsem kdysi byl, plynule dospěl v mnicha, jímž jsem nyní. A že jsem svá nynější stanoviska zastával už na samém počátku mnišského života jako předané a přijaté dědictví.

Jsem pro ně jako veterán z dávno minulých válek. Oni pro mě ztělesňují budoucnost.

Panno Maria Ustavičné pomoci v Nancy, Panno Maria z katedrály v Lausanne, Matko Boží, Matko má, vkládám, ukládám své srdce, své ubohé lidské srdce, až příliš lidské, spolu se srdcem všech nešťastných do tvých mocných rukou.“ Otec Jeroným v této modlitbě jmenoval svatostánky svého dětství. Později k nim přidal ještě chrám Notre-Dame de Bonsecours v Nancy, jenž byl drahý bratru Mikulášovi.

2 Otec Jeroným otci Mikulášovi, 1981.

Otec Jeroným

1983–1985

Čím více se noříme do života ve skrytosti,
tím více si duše zamilovává Boha.

Text na malém lístku pořízený v průběhu jednoho duchovního cvičení či rozhovoru, který se nacházel v červeném sešitě otce Jeronýma. Měl ho stále při sobě, když byl novicem, a během lectia ho míval vždy před sebou.